

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilvtér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többzsöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilvtér:

Egy sor . . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönb minden hazai postahivatal, az előfizetés legelőzlszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Mégis mozog a föld . . . !

„Ez a föld, melyen annyszor . . .“
Ez, melyhez köt minden ami szent.

Mely bölcsöd, sírod is! Enyém is. Tiéd is.
Mindnyájunké! Kiket a sors ide vetett, hol
élnünk s halnunk kell. Nekem is. Nekünk is.
Az őseire méltán büszke főurnak épügy, mint a
legszegegyebb polgárnak . . .

Igen! Ez a föld megmozdult.

Még pedig csodás helyen: az örök pihenés,
az örök nyugalom csendes sírhelyén.

Künn: a mi elhanyagolt temetőinkben!

Sorra nyílnak a nehéz hantok. Sorra jönnek
elő elhunyt őseinknek árnyképei. Rendezett ta-
nácsu városunknak egykori, tekintélyes vezetői.
Kegyeletes polgárai. Sápadt arcukat a megbotrán-
kozás, a harag még kísértetiesebbé változtatja.
Látván az egykor szépen, kegyelettel gondozott
sírkert helyén a mai rendezetlen s egészben el-
hanyagolt surján-erdőt, átjárhatatlan bozót-tömke-
leget: felemelik fehér, zörgő csont-karjukat a
város felé. És . . . ?

No, de ne folytassuk!

Mozog a föld. Megláttuk végre mi is.

S megmozdult a mi szívünk, a mi lel-
künk is.

És ezuttal közös érzés, közös óhaj hozta
hullámszába.

A „kegyelet szent nevében“ írott cikkünk
közérzést fejezett ki.

Szózatunk élénk visszhangra talált.

Az alábbi szépen, szeretettel megírt — s a
temető-rendezés kérdését nagy szaktudással és
éles gyakorlati szemmel megoldó cikket oly ol-
vasónktól kaptuk, a ki szerkesztőségünkön telje-
sen kívül áll. S a kinek állásánál, összekötteté-
seinél fogva szava, sulya van lent és odafent is!

TÁRCZA.

A postamester leánya.

— Egy főherceg szerelmi története. —

Grót KETŐSY után németből: S. SZABÓ JÓZSEF.

(Folytatás és vége.)

A beszélgetés hosszabb időre félbeszakadt. Anna
az utassal volt elfoglalva, míg az mély gondolatokba
merült. Homlokán sötét felhők jelentek meg.

Egyszere csak azt kérdezte a leánytól:

— Mondd csak Anna, van már neked kedvesed?

A leány fülög pirult.

— Nincs, nagyságos uram, de miért kérde ezt?

— Hát csak úgy gondoltam. De bizonyosan volt
már ugy-e?

— Mit képzél felőlem? Ez már több a soknál is.
. . . Én nem akarok többé ilyeneket hallani!

Megint hosszabb csend következett. A főherceg
arcza mind jobban-jobban beborult. Anna pedig azon
törte az esztét, vajjon miért kérdezte, hogy volt-e kedve-
se? Így kölesönösen gondolatokba merülve érkeztek meg
a legközelebbi postaállomásra.

A főherceg búc-út vett az ő szállítójától s me-
legen megszorítva kezét mondá neki:

— Isten veled Anna! legkésőbb egy hónap múlva
visszajövök s akkor majd közelebről megismerem enge-
met. Csak ne haragudj rám addig!

Ez érdekes kaland, gondolta Ploch Anna, mikor
elváltak. Nem tudta magát mihez tartani. Sehogy sem
akarta elhinni, hogy az az ur főherceg volna. Ekkor
eszébe jutott, hogy jövet a sánta kovács üdvözölte az
idegent, s az üdvözlést az barátságosan viszonzta. Tü-
stént hozzá sietett.

— Jó napot Huber ur!

— Jó napot Anna kisasszony!

— Mondja csak kérem, kicsoda az az ur, akit az
előbb köszöntött? Ismeri talán?

— Oh Istenem! hát hogyne ismerném!? János
főherceg, aki alatt én a francziák ellen harcoltam.
Ime, ez a sánta láb a tanum, melyet én a győri csatá-
ban szereztem. Mert tudia, a dolog úgy történt hogy . . .

— Jó, jó Huber ur, már tudom, elbeszélte már

S a kinek ideális gondolkozásánál csak a szerény-
sége nagyobb. Nevet ezért kell elhallgatnunk.

S ámbar okos és megszivleendő fejtegetésé-
nek a temető-rendezés anyagi eszközeinek elő-
teremtésére vonatkozó részével nem értünk is
mindenben egyet — mert az azokról való gon-
doskodást mi nem az amugy is eléggé sújtott
és az egyes sírok gondozását kegyeletesen telje-
sítő gyászolók, hanem a közösséget képviselő
városi tanács kötelességének tartjuk — a szép
cikket mégis egész terjedelmében — ime, itt
közöljük:

A mi temetőnk eredetileg, a mint azt őseink be-
rendezték, esztetikai érzést árukt el. Közepén egy jejenye-
fákkal szegélyezett széles út, a melytől jobbra-balra
voltak az egyes sírhelyek. Igaz ugyan, hogy itt hiányoz-
tak a mellékutak, de az oldalak nem igen nagy mély-
sége mellett, az utról a halottakhoz közlekedés a széles
sírhelyek közti utakon elég megfelelő volt. Sőt volt ér-
zékük az iránt is, hogy a temetőnek zárt helynek kell
lennie, amennyiben az egész temető körül volt arkolva,
körül öltetve fákkal és élősvénnel, elől kapuval ellátva,
ugy hogy az régi állapotában mindenestre egy kegye-
letesen gondozott hely benyomását tette. Ezen az első
rész a vasut tette, a mely a temetőt középen ketté szelte
és így a hid és az arra felvezető szerpentin tette sük-
ségessé. Ezzel minden rend is megromlott, amennyiben
a temetői szép középut áttörte a temető határait, reá
került a temető mellett elvouló mezei dűlőutra, hogy
arról a hid tulsó oldalán megint letérjen. Ez az első
a temető zárt formáján ütött rés, annak rendben tartását,
utjának jóságát mindjárt kétségessé tette.

A második nehézség a temető rendjében az új
temető elhelyezése, vagyis hogy e két temetőt az előbb
említett mezei út választja el egymástól, a melyen le-
folyó közlekedés sáros időben a legjobb utat is tönkre
teheti, azonkívül más rendezéseket is megakadályoz.
Ugyanis minden rendes temető bekerítést kíván. Ez a
jelen viszonyok szerint csak úgy lehetséges, ha mind a
három egymástól utakkal teljesen elválasztott temető-
rész külön kerítjük körül, külön kapukkal látjuk el. De
ennek az elkerítésnek tervbe vétele egyszersmind felveti
a további jövő teendőket is, felveti azt a kérdést, milyen

egyszer nekem ezt a történetet. De nem téved abban,
hogy az az ur csakugyan János főherceg?

— Oh dehogya! Kétségkívül ő. Hiszen hosszú ide-
ig voltam együtt vele, hát hogyne ismerném meg!

Anna le volt sujtva, kétségbeesve távozott, de nem
mert szólni. Mar arra gondolt, hogy gyorskocsin siet
a főherceg után bocsánatot kérni. De belől valami meg-
nyugtatta. Hazafelé térében folyton azon gondolkozott:
mi lesz most? Vajjon visszatér-e csakugyan a főherceg?
Megtartja e szavát?

Anna otthon sem szült az egész kalandról még
édes anyjának sem, várta a következendőket.

Ezalatt János főherceg sokszor gondolt az ő le-
ány postakocsisára. Milyen má a hegyeknek ezen gyer-
meke, mint az udvari dámák! Mennyi természetes báj,
milyen mesterkéletlen őszinteség ömlik el egész valóján!
Mindig erősebb és erősebb vonzódást érzett hozzá. Nem
telt bele egy hónap, már Ausseében volt s egy vasárnap
éppen akkor lépett a postamester szobájába, mikor a
család ebédnél ült.

Anna tüstént felismerte. Előbb elvörösödött, aztán
megrettenve ugrott fel és a főherceg előtt térdre esve
nyögte:

— Fenséges ur! — bocsánat . . .

— Ugyan mit kelljen nekem megbocsátanom? —
mondá a főherceg nyájas szelidséggel, — tilj csak szé-
pen megint vissza. Postamester ur, megengedi, hogy
én önnek a vendége legyek?

Ploch postamester egészen meg volt zavarodva.
Alig tudott válaszolni.

— Kérem Fenséges ur, ha nem veti meg szerény
asztalunkat . . . Mi nagyon egyszerű emberek vagyunk
. . . s az igazán . . . valóban a legnagyobb szerencse
volna ránk nézve . . .

— Akkor jól van — vágott közbe a főherceg, —
hanem azt kikérem magamnak, hogy engem ugyan ne
fenséges urazzanak.

Ezzel otthonosan leült a család körébe. Különösen
Annával beszélt, akinek egyszerű, természetes talnye
mindjobban lebilincselte. Tetszettek neki eszes, talpra-
esett kérdései és feleletei, eleven és élénk temperamen-
tuma, ugy, hogy ő is egész fiatalnak érezte magát mel-
lette.

— Ugyan mondj csak Anna! — kérdezte tőle. —
örömet okoz az neked, ha én megint meglátogatlak?

— Oh igen!

formában történjék a temetőnek teljes olyan rendbe
hozatala, hogy azt bármely idegennek bizvást megmutat-
hassuk és ne szökjön vér az arcunkba, ha idegenek
legenyhében itélve is, annak állapotát egy elpusztult
urasági kastély elvadult parkjához hasonlítják. a hol a
fák nőnek, a mint éppen nekik jól esik, a komlótól
járni csak úgy lehet, ha baltát hord magával az ember,
s a csanál, számartövis és bortorján fejezi ki eleink iránt
érett kegyeletünket, mintha hozzájuk csak annyi közünk
volna, mint annak az utódnak, a ki egy ilyen parkba
pálínkafozóját beállította.

Mind a három temető-részletnél legelső főtendő-
nek tartom a bekerítést és a körülárkolást, hogy ne
lehesse akárhol rajta keresztül utat törni, benne akár-
mikor és úgy gazdálkodni, amint az most történik. Min-
den rendes temetőnek meghatározott nyiló és záró-órái
szoktak lenni, a melynek végrehajtása a temetőőr fel-
adata. Nem kívánhatunk temetőnk aránylag nagy ter-
jeszkedése mellett, — mely különösen az új részben a
kőrház következménye — épített kerítést, de egy meg-
felelő magas drótkerítés, kívül mellette árok, belől egy
gledicsia élősvény, a mi igényeinknek teljesen meg-
felelő volna.

A további rendezés már háromfelé oszlik:

A legrégebbi temetőben az ut egyik oldala gyümöl-
csös a másik oldal diszfákkal beültetett, de mindkét
rész milyen állapotban van, jobb róla nem is beszélni!
Mióta annak minden szépért lelkesedő alkotója Hamaliár
Károly meghalt, s az ő természetét égo lelkét megérteni
nem tudó utódok az egészre egyáltalában nem is gon-
dolnak, az az elhagyatottság tanyája. A gyümölcsöt sur-
jánok verték fel, a parkrészt bozót, csanál, mindent befon
a vadszöllő és komló; fa, fű nő a mint neki tetszik. A
gyümölcsöst rendezetté kell tenni, a mi szükséges: rit-
kítani, nyesni, gondozni. A parkrészt pedig alapos
tervszerű rendezést kíván, abból utak készítésével egy
gyönyörű diszparkot lehet készíteni, a mely nemcsak
viseli a pillanatnyi felbuzdulásból eredő Erzsébet-liget
nevet, de csakugyan a királynéknak nevének és az ahhoz
fűzött kegyeletnek meg is felelő. Milyen szép volna az,
ha az még teljesen temető jellegét sem vesztené el! Ott
maradna benne a mostani kereszt, ott maradnának a
sírkövek, ott díszelgethetne Ferencz István sírján meg-
felelő környezetben annak díszemléke, (!?) a melyet a
nemzeti kegyelet fog felállítani (!?) és csupán a már
gondozatlan és hozzátartozók hiányában elhagyatott sírok

— Akkor gyakran, nagyon gyakran fölkereslek
benneteket. De egyedül te miattad jövök.

Annát biborpirosság öntötte el.

— Oh Fenséges ur, én csak egy egyszerű, őszinte
leány vagyok . . .

— Epen az tetszik nekem benned. Mesterkél, af-
fektált modoru, hízegő dáma van Bécsben elég. —
Nagyuri hölgyek. De hiányzik mindeniknél az, amit ná-
lad föltilalok és szeretek.

A főherceg ezután mind gyakrabban ment Ausseé-
be. Erős, magas, izmos ember volt. Bár már közel járt
a 45 ik évéhez, és sok csatát végigharcolt, még mindig
fiatalos kedéllyel és könnyűséggel rendelkezett. Ploch
Anna, az Alpeseeknek ez a vad virága, egészen megfog-
ta szívét s a leghveesebb szerelemre gyulladt iránta. —
Annára is mély hatást tett a főherceg, aki minden
nagyuri gögtől menten, igazi jókedvvel és örömmel tár-
salgott vele. Így mindkettőjük szívét elválaszthatatlanul
összekötötte a szerelem.

De mi lesz ennek vége. — azon gondolkodott a
főherceg is, Anna is. A jövő sötét árnyéka megkeseri-
tette szerelmüket. Vajjon lehetséges-e az, hogy Habsbur-
gi János főherceg, I. Ferencz császár és király testvé-
re és egy postamester leánya egygyé legyenek!? Óriási
akadály tornyosult fel előttük, de a főherceg többé
nem gondolt azzal. Mind sürűben járt Ausseéba és
mind mélyebben merült a szerelembe.

Az embereknek természetesen feltűnt a főherceg
gyakori látogatása s megindult a mindenféle pletyka,
vett olyan, aki a főherceget álszemélynek, csalónak,
állította. Mások a leány erkölcsére vontak hátrányos kö-
vetkeztetést s apját, anyját okolták, hogy ezt a viszonyt
megengedhetik. Mindezek a beszédek persze a posta-
mestereknek is tudomásukra jutottak. Anna szive mé-
lyéig felháborodott s a legközelebbi látogatás alkalmá-
val könnyek közt beszélte el a főhercegnek az emberek
rosszakaratu gyanúsítását.

A főherceg némán hallgatta végig, gondolkod-
va nézett reá s aztán teljes határozottsággal így szólt:

— Kedves Annám! Te magad tudod a legjobban,
hogy amit az emberek itt össze-vissza fecsegnek, az
merő ostobaság. Hagyd csak őket locsogni! Én szeret-
lek téged, tiszta igaz szerelemmel és nem nyugszom
addig, míg feleségemmé nem teszlek. Istenemre mon-
dom! Családi törvényeink szerint nem lehetsz ugyan
egyenrangu hitvesem, de morganatikus házasság útján

tétetnének a földdel egyenlővé, azok helyén vezetnének utak keresztül. Ily módon megfelelő átalakítással, egy annak a városrésznek szükségletét képező üdülő parkot alakítanánk és nem jutna arra a sorsra e temető is, mint a beljebb, a mostani törvényszék helyén fekvő, hogy belőle a még nem is olyan régen elhunytaknak csontjai kidobtnak. A kegyeletre is kell adnunk valamit s nem a nagy városokat követnünk, a hol mindig csak az számít, hogy hány korona értéke lett már annak a földnek, a mi valamikor mint temető a városon kívül feküdt!

A még részben használatban levő középső temető is alapos rendezést kíván a körülkerítésen kívül. Itt is helyenként a különböző fajta fák és bokrok, a melyeknek egy része éppen nem megy disz számba, annyira elhatalmasodtak, hogy alapos ritkításuk immár elodázhatatlan szükség. A hozzávezető ut a hirtől járhatatlan csak kissé esős időben is. Nyárban a sirközöket dudva, csanál borítja.

A legújabb temető alapján véve annyira hibás elrendezései, hogy azon segíteni csak a még használatba nem vett részben lehet. Közlekedés e széles területre csak a mezei utról lehetséges, mellette még csak egy gyalog utnak sem hagytak helyet! Magán a területen utak egyáltalán nincsenek. Beszélgetik ugyan, hogy e temető rendezésére terv is készült volna, de ebből a tervből a természetben semmit sem látunk. Ugy, hogy e *diszes sírok és emlékekben gazdag* temető rész a legelhagyottabb benyomást gyakorolja, mert a másik kettőnél legalább sejtethető az ösök gondoskodása, de itt az utódok nem törődésége látszik és beszél: „Hej! ráérünk arra még!” — „Minek az?!”

Röviden összefoglalva a következők a teendők: Mind a három temető körülkerítése, árkolása és kapukkal ellátása. — Az összes közlekedő utak rendbe hozatala, még a mezei utak is kiépítése makadám alakjában abban a hosszban, a mig az — a hirtől a jégvermekig — a temetőnek is utja. A hidon át és egész a jégvermekig még lehetőleg egy gyalogjáró, kikavicsolt ut is létesítendő volna. A legrégibb temető-rész parkká alakítása. Az újabb jökarba hozatala és a legújabbnak teljesen modern igényeknek megfelelően való berendezés előkészítése. Széles, fő-közlekedő ut a kocsi közlekedésre és belőle kiágazólag gondozott gyalogutak és ezek előre elkészítve. Sőt még talán e temető központjában egy fedett, oldalról nyílt épület is szükséges volna, a hol a gyászoló közönség eső esetén megbuzhatná magát és ott végeztetnék el az utolsó sirmelletti elbucuzás. Kut is létesítendő öntözés végett!

Anyagi eszközök? Mindent ugyanis megterhelhet városunkra hárítani nem lehet, de természetesen tőle is megkívánhatjuk a kellő hozzájárulást. Alakítsunk egy „Temető gondozó egyesület”-et, a mely mind e munkák végrehajtását magára vállalná a város támogatása mellett. Vannak nagyon sokan városunkban, a kik szeretettel gondolnak elhunyt kedveseikre, a mint azt a Mindszenti diszítések és a temető sírjainak szépsége mutatja; ha mindezek csak évi 2-4 koronával is tagjai lesznek az egyesületnek, van már kis alap, a mellyel mozogni lehet. Másik, a rendezés folytán egy esomó értékes akácza kivágásra kerül, ennek árát az egyesület szintén felhasználná. A temetői főúrt a város évenként kap valami kis összeget, ez is az egyesülethez volna utalandó. De legfontosabb, a mi a várostól erre a célra kérendő volna: a sírhelyekért befolyó ár! Sőt e jövedelem fokozható volna, amennyiben ki lehetne mondani, hogy az utakkal szabályszerűen beosztott temetőben az utak mentén eső első sor sírhely ára a mostaninak kétszerese legyen, mint az mindenütt szokott lenni — Budapestben még a második sor is drágább — s ezért a polgárok is tartoznak fizetni. E jövedelem szaporulat egészen jogos volna, ha minden, a mi a temetőből befolyik, temető céljaira fordítatik is!

Tehát vegye egy ilyen egyesület a dolgot kezébe, teremtsen egyrészt maga anyagi eszközöket, másrészt

a pap áldásával Isten és emberek előtt egygyé lehetünk. Ha kívánják tőlem, hogy lemondjak főhercegi czimerről és rangomról, azt is megteszem érte. Minden üres cím és nyugós teher nekem nálam nélkül. Mondd édes Annám, akarsz-e menyasszonyom s azután majd az én drága kis feleségem lenni?

Felelet helyett a leány karjaiba omlott s csókokkal árasztotta el kezeit és arcját. A főherceg édesen szoritotta magához szerelmesét s örömmel adta vissza neki a csókokat. Aztán karofogva mentek a szülőkhöz. A kérés és eljegyzés azonnal megtörtént.

János főherceg még aznap Bécsbe utazott és előadta császár-bátyjának házassági szándékát. Az persze hallani sem akart felőle s előbb szép szóval, aztán minden lehető eszközzel igyekezett úgy ő, mint egész udvara Jánost, szeritők, esztelen szándékáról lebeszélni. De sem a rábeszélés, sem a kényszerítés nem hatott. János főherceg rendíthetetlenül megmaradt elhatározása mellett s bár a császár és az egész udvar nebezletését magára vonta, mégsem állott el attól; hogy kedvesét feleségévé ne tegye.

Az esküvő 1827 szeptember 3-án történt. Plochl Anna akkor 20 esztendő volt, János főherceg pedig 45, mert 1782 január 20-án született Flórenczben. atyja volt a későbbi II. Lipót, római német császár és Magyarország apostoli királya, aki jószágával, bölcsességével és felvilágosodottságával kora felett tündöklött. Mi magyarok is nagyon sokat köszönhetünk neki.

János főherceg, mint tábornagy, már a francia hadjáratokban többször kitüntette magát.

Igy pl. 1809 ápr. 16-án, mint a déli hadsereg vezére, győzelmet aratott Sacile mellett Beauharnais Eugén serogén. Később azonban a francziák tulnyomó erővel Magyarországra szoritották s itt a győri ütközet szerencsétlenül végződött rá nézve.

Házassága után Grácba vonult s boldog családi életet élt. Ferencz király és udvara hosszabb ideig nehezelt rá, de végre is megengedett neki. Feleségét előbb Brandhofen bárónővé, azután pedig Meráni grófnővé nevezte ki a császár, s mint ilyen udvarában is fogadta. János főherceget pedig, akit igen szeretett, németbirodalmi helytartóvá nevezte ki.

János főherceg és Plochl Anna házasságából egyetlen fia született 1839-ben. *Ferencz, meráni gróf*, aki 1891-ben hunyt el. János főherceg 1859. május 10-én halt meg, felesége pedig 1885-ben 81 éves korában

kérje ki a várostól a szükségeseket. Alakítsa át, *nem egyszerre* mondom, *de fokozatosan, határozott terv szerint* a mi elhagyott temetőnket.

Most mindenben a japánokra szeretünk hivatkozni. Az ő vallásuknak egyik alapja az ösök tisztelete, az ösök lelkeinek az áldozat bemutatása, amit annyira lelkiükön viselnek, hogy szerintük az a legserencsétlenebb ember, a kinek nincsenek kellő számu utódai, akik érte és elődeiért, ha elhunyt, ezeket az áldozatokat bemutatják. Kövessük mi is példájukat, áldozunk öseinknek és sokan közülünk gyermekeinknek azzal, hogy a halott iránt kötelessen keresztény kegyeletet szem előtt tartva, olyan helyre alakítsuk nyughelyüket, a melyen ez a kegyelet meg is látszik. Vagy mint sok mindenben a pogányok tartott ázsiai, ebben is tul tegyen rajtunk: keresztény európaikon?!

A „Napközi Otthon” bezárása.

Az altruizmus: a mások baját, szenvedését átérző s azokon segíteni, enyhíteni törekvő emberszeretet szülte ez intézményt; a pusztákról, tanyákról a mindennapi iskolába jární köteles gyermekek napközi otthonát.

A helybeli jótékony nőegyletnek egyik legszebb alkotása ez.

Eszméjét vármegyénk minden szépért, jóért buzgó kir. tanfelügyelője vetette fel. Az állami iskolák gondnoksága, élén jószívű elnökével az eszmét felkarolta. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyletének nemes, nagy elnöke és emberszerető tagjai az eszmét élő valóssággá változtatták még tavaly s így most e télen is.

Szépen bevált. Áldásosan működött.

Az idei második évi folyamán immár felszámolt több gyermeknek nyújtott a kegyetlen tél folyamán ötödfél hónapon át a hideg ellen állandóan meleg szobát, az éhség ellen félezernél több meleg ebédet!

Az utolsó ebéd — miként lapunk már röviden említette is — folyó április hó 1-én volt.

A jótékony nőegylet, apostolai — nők és férfiak — egyaránt nagy számban jelentek meg az ez évben utolsó ebéd kiosztásánál. S így azt önkéntelenül is ünnepiessé varázsozták.

Külömben a jóízűen étkező gyermekesereg is meglátszott bizonyos fájó, ünnepi hangulat.

Ebéd után a gyermekek és jötevők együttesen az áll. el. leányiskola egyik termébe vonultak. hogy meghallgassák az intézmény szervezése és fentartása körül egyaránt nagy érdemeket szerzett özv. dr. *Marikowszky* Istvánné nőegyleti igazgató gyönyörű beszámoló beszédét.

E beszéd egy tartalmi gazdagságával, mint formai szépségével is megérdemli, hogy egész terjedelmében közöljük. Hangzott pedig ekképen:

Igen tisztelt uraim és hölgyeim!

A rimaszombati állami iskolák Gondnokságának szíves felhívására egyesületünknek alkalmá nyílt a mult ószszel ismét megkezdeni a szeretet munkáját a pusztákról bejáró, szegény iskolás gyermekek érdekében. Mert ha ezen intézmény szükséges voltát egyszer beismertük, ha a mult télen életképességét, sőt közkedveltségét a nagyanyu érdeklődés, anyagi és erkölcsi támogatás igazolta, csak természetes, hogy vállalkozásunk nem egy évre terjedt, s őszinte örömmel foglaltuk el újból azt a működési tért, melyet a Gondnokság nekünk nagylelkűen felajánlott, s kezdünk meg azt a munkát, mely annyi rokonszenvvel találkozott.

Hiszen most még nagyobb szükség volt rá! Nehéz aggodalmakkal néztünk a tél elő olyan nyár után, melyen át rettegésünk tárgya lett a mosolygó, derült ég, mert ez örök ragyogás alatt mostohánkka vált a mi tápláló édes anyánk: a föld. . . . Tudtuk, éreztük, hogy e télen tág tér nyílik a jótékony nőegylet számára. S november 16-án megnyitottuk a „Napközi otthon”-t 37 fiu, 32 leány, összesen 69 gyermek ellátására kellett költségvetést készítenünk. Talán merész vállalkozás volt akkor, midőn alig volt egyéb tőkénk, mint az emberek szívében lakó szeretet. De rövid par hét igazolta, hogy ez a töke fényesen kamatozik. A város, pénzintézeteink, városunk lakossága oly páratlan áldozatkészséggel siettek biztosítani a „Napközi otthon”-unk lételet, hogy már deczemberben nem kellett a mult évben tökécsített felesleg megbontására gondolnunk, s bár a tél folyamán, 4 és fél hó alatt 98 étkezési napon 5897 adag ebédet osztottunk ki, ma olyan szerencsés helyzetben vagyok, hogy három, összesen 280 koronát kitevő, ez évben tett alapítványon kívül, még pénztári maradványról is számolhatok be.

Uraim és hölgyeim, a mai nehéz viszonyok között, midőn a megélhetés gondja napról-napra nagyobb terhet ró vállainkra, ezek az alapítványok, ez a pénztári maradvány Rimaszombat társadalmának legszebb, legigazabb nemeslevele!

A legideálisabb állapot mindenestre az volna, ha jótékonyra egyáltalán nem volna szükség, de a mily eszményi ez, oly elérhetlen is. Epen ezért, minden kulturizmus ez szülőjén ott ragyog a jótékony nőegylet jelszava. Minket, testvértelen magyarokat, azon az általános emberi, nagy kötelességen: az emberszereteten kívül, mely a többieket vezet, még egy közvetlenebb, édesebb és fájdalmasabb érzés is kell hogy ösztönözzön: a fajszeretet! Nekünk nem elég felkeresni az éhező, rongyokban didergő nyomort, nekünk megmenteni, biztosítani kell a munkaerőt a jövő Magyarország számára, minden eszközzel, tehát a jótékony nőegylet által is. Segítségére sietni annak a néposztályoknak, melyet multja, jelenje ideköt a munka verejtékével áztatott édes, hazai földhöz, — de jövőjét már másutt keresi. Megközelíteni zárkózott lelket a gyermekével való jöttéves útján, — hiszen gyermeke neki is drága! Felköltöni megkérgecsedett szívében a szunnyodó, nemesebb érzelmeiket, hogy érezze magát ezer szállal idekötve a mi napsugaras völgyeinkhez, erdőkoszoruzta bérézeinkhez, délibábos románokhoz — érezze, hogy jó és balsorsban egyaránt itt kell élnie, hálnia, — érezze azt a fájást, a mi a mi lelkeinkben sir arra a gondolatra: ha el kellene innen szakad-

nunk! . . . Felvenni a harcot azzal a kincsekkel kecségető új világgal, ha nincs is fegyverünk egyéb, mint a szeretet mindenható ereje!

Egy kis, lobogó méces ez az intézmény a jótékony nőegylet nagy oltárán, — de ha kis kört világít és melegít is, betölti szerény hivatását. Ezért ma, midőn Önök, Uraim és Hölgyeim, az e téli utolsó ebéd-kiosztást szíves megjelenésükkel ünneppé avatták, engedjék meg, hogy teljes szívemből, lelkemből őszinte hálás köszönetet mondjak mindnyájuknak, kik tettek, fáradtak, áldoztak ez intézményért, s bár a jó tett legigazabb jutalma a nemes lélek öntudatában van, engedjék meg, hogy Mindnyájukra, egyenként és összesen, kérhessem a jó Isten minden áldását!

A mélyen átértzett és lendülettel elmondott szavak hatása nagy és maradandó.

Utána *Druisner* György kir. tanfelügyelő mondott szívből jövő szép beszédben köszönetet az áll. el. iskolai gondnokságnak a napközi otthon eszméjének hathatós támogatásáért és különösen meleg szavakkal a jótékony nőegylet nemes vezetőinek és tagjainak az intézmény felállítására, vezetésére és fentartásáért. S aztán hatóságos fordulattal befejezettnek jelentette ki ez évre a jótékony emberbaráti intézményt.

Erre felállott az áll. iskolák gondnokságának általános tisztelt elnöke *Lukács* Géza, vármegyei főjegyző, s a közigazgatás érdemes vezéralakja nagy és egyetemes hatással fejtegette e jótékony alkotásnak nagyobb nemzeti jelentőségét. S a gyermekek szívére kötötte a hálát, a bizalmat jötevők iránt s a tántoríthatatlan hazaszeretetet.

Majd *Matolcsy* Pál áll. el. leányiskolai igazgató tolmácsolta általános tetszés közben a gyermekek mindennapi asztaláldásának szavaival a pártfogoltak áldását, háláját:

„Aki ételt s italt adott,
Annak neve legyen áldott!”

Ámen. Ugy legyen!

Több szó nem esett! Nem is kellett.

A mélyen meghatótt közönség és a nőegylet tagjai természetesen fordultak még léleken a családi körülményei miatt messze Budapestten tartózkodó szeretett vezér: *Samarjay* Jánosné felé. Es őt, mint a nőegylet elnökét és lelkét, meleg szeretettel üdvözölték.

E sürgöny méltóképen fejezte be a szép, a magasatos ünnepelet: a közönség lelkes, egyhangú gratulációját, — mellyel az igazgatót méltán elhalmozták — ezt továbbította ő szerényen illetékes helyére.

—ő.

Borsod-, Gömör- és Hevesvármegyéek erdészeti egyesülete.

Ezen név alatt alakult meg f. hó 3-án Miskolczen az *első vidéki erdészeti egyesület*, melynek keletkezését egyrészt az erdészet közigazgatásilag fontos, rohamos fejlődésnek indult érdeke, másrészt pedig az erdőbirtokosok, valamint ezek erdőbirtokait kezelő erdészeti tisztikar érdekei nem csak huzamosabb idő óta előkészítették, hanem a faanyag iparágak szaporodásával és ennek folytán a faanyag értékesítésének emelkedésével, meg is követelték volt.

Célja ezen együletnek az erdészet minden ágával: erdőművelés, kezelés és védelemmel, kihasználással és fajparral, ezek fejlesztésével és ősmertetéssel foglalkozni; a vadászati és halászati viszonyokat, a vad és haltenyésztést figyelemmel kísérni; a fuvaros és munkás viszonyoknak javításával foglalkozni, s ez által nemcsak a birtokos érdekeit előmozdítani, hanem a kivándorlások is gátat vetni; s hogy az irodalom téren se maradjon vissza, szaklapjában, a „Magyar Erdészetben,” mely egyszermint az egyesület hivatalos lapja is, feladta a *szakirodalom* fejlesztésében is tevékeny részt venni.

Ugyanezen cél elérésében működik már régi idő óta az „*Országos Erdészeti Egyesület*,” mely különösen az erdőtervény életbelépte óta, hatalmas országos testü letté vált, és 44 év óta fennálló szaklapja az „*Erdészeti Lapok*” útján, a magyar erdészetnek külföldi szakkörök előtt is, elősmert tekintélyt szerzett.

Az erdészeten gyors fejlődése folytán azonban, képtelen ezen egyesület egy ország összes vidékeinek legkülönbözőbb erdészeti érdekeit felkarolni, miért is a *vidéki erdészeti egyesületek* alakításának eszméje merült fel, hogy decentralizacio útján, — mint az „O. M. G. E.” megyei gazdasági egyesületei — az ország minden vidékének érdekeit felkarolva tárgyalják s az anyaegyesületet egy közös cél elérésében gyámolítsák és erősítsék.

Vármegyénket főleg azért érdekli ez a dolog, mert Gömörmegyének negyede félszáz ezer katasztralis holdnyi erdőbirtokain a hetven főt meghaladó főiskolákon kiképzett tisztikar működik; s könnyen belátható, hogy az erdészet fejlődésével úgy az erdőbirtokosok érdeke, mint a szamos községet magában foglaló birtokok munkásainak jóléte is mennyire gyarapodhatik.

Az elmondottakon kívül nem lesz felesleges reáutalni arra, hogy mily fontos szerepet játszik az erdészet kulturális szempontból is, különösen a nemzetiségi vidékeken, miután hivatásánál fogva a legelhagyottabb vidékekre van utalva, ahol a magyarosodás eszméjének eddig is erős védbástyája és buzgó fáklavivője volt.

Az országnak vidékenként megalakítandó egyesületei közül a „*Borsod-Gömör és Heves vármegyéek erdészeti egyesülete*” az első; f. hó 8-án alakult meg az Arad vidéki erdészeti egyesület is.

Az alakuló gyűlés elhatározta, hogy évenként kétszer tart kerületének különböző vidékein összejöveteleket, közgyűlést, kirándulásokat és tanulmányutakat.

Az egyesület tagja lehet minden kifogástalan erkölcsű, törvényesen képesített magyar erdőtiszt, továbbá tagjai lehetnek mindazon birtokosok és hatóságai személyek, a kik az erdészet iránt érdeklődést tanúsítanak.

Az egyesület alakuló gyűlésén 53 erdőtiszt vett részt, az eddig bejelentett és jelentkezett tagok száma 69,

A tisztikar és választmány következőképen lett választás utján betöltve:

Elnök: *Podhradzky* András Coburg hercegi erdőigazgató. — Alelnökök: *Gesztes* Lajos egri érsekségi erdőmester és imecsfalvi *Imecs* B. a az egri papnevelő intézet főérdeze. a „Magyar Erdész” szerkesztője. — Jegyző: *Mitske* Gusztáv, rima-murány-salgótarjáni vasmű r. t. rimóczi erdőgondnokságának vezetője. — Pénztárnok: *Szénássy* Béla Coburg hercegi erdőrendező főerdész. — Választmányi tagok: *Bobok* Tivadár a rima-murány-salgótarjáni vasmű r. t. erdőmestere. — *Császokóczy* Károly Coburg hercegi erdőmester. — *Dénes* Géza gróf Andrássy Géza erdőhivatali főnöke. — *Endersz* Frigyes Dobsina r. t. város erdőmestere. — *Fankovics* Imre az észak magyarországi közbányára r. t. erdésze. — *Hering* Samu Coburg hercegi erdőmester. — *Matavovszky* Árpád m. kir. ellenörkődő főerdész. — *Mayer* Géza gróf Andrássy Dénes erdőhivatalának főnöke. — *Pék* József m. kir. erdőmester. — *Zachar* István kir. erdőfelügyelő. — Az egyesület legközelebbi közgyűlését f. évi augusztus hó 14-én Rimaszombatban tartja meg. Sz. B.

Színház.

Mezey szintársulata a lefolyt héten is lanyha érdeklődés mellett folytatta előadásait.

Vasárnap két előadás volt. délután gyermek- és népelőadás a „Bányarém” került színpadra, este a „Kuczfurfang.” A darab sikerét érvényre emelték: *Reviczki*, *Halasi*, *Kovács*, *Miklósi* és *Heltai*.

Hétfőn félhét óráig és meglehetősen érdeklődés mellett a „Drótos tót,” szép zenéjű operettet játszták élvezetes előadással *Reviczkynek* és *Bercziknek* igen jó estélye volt, s *Káldor*, *Tukorai*, *Miklósi* a sikerhez nagyban hozzájárultak.

Kedden igazán sikerült, szép előadás volt. A bíres „Takarodó” című drámát adták elő kevés közönség előtt. Pedig elmondhatjuk, hogy ilyen magas színvonalon álló előadást régen láttunk. — Maga *Mezey* Kálmán igazgató is fellépett s Volkhart őrmester szerepében művészi alakítást nyújtott. A szereplők csaknem mindnyájan jól megállították helyüket. Ki kell emelnünk *Jávor* Arankát, ki ez estén nagyobb színpadon is kiváló művészettel játszta meg Klári szerepét. Lauffen hadnagyot *Kovács* megénekelte meglehetősen jól. Elismeréssel szólhatunk még *Csáki*, *Miklósi*, *Heltai*, *Tukorai* és *Geó* alakításáról. Megérdemelt volna a darab és annak ügyes előadása a telt házat.

Szerdán a „Vándorlegény,” előtünk már ismeretes, szép zenéjű operettet adták gyenge ház előtt. Bizony ez a szép operett nagyobb közönséget is megérdemelt volna. Sem a szereplők, sem a zenekar ellen kifogásunk nem lehetett, sőt ellenkezőleg, szépen volt a darab betanulva. *Berczik* Oculi, *Reviczky* pedig a herceg szerepében igen szépen énekeltek és mozogtak. *Reviczky* izlésesen volt öltözve és hódított. *Uffalusi* is ügyes operett alakként mutatkozott be és csinosan énekelte. A férfiak közül *Heltai*, *Szabó* és *Csáky* jól megállták helyüket.

Csütörtökön szép közönség előtt Góth Sándor: „A köczavadás” című 4 felvonásos bohózatát adták. Sokat vártunk a darabtól, de hogy várakozásunk teljesült és a közönség jól mulatott, az ügyes szereplőknek tulajdonítjuk, kik sikeresen töltötték be szerepköreiket. Nagyon ügyesen alakított *Berluron* szerepében az öreg *Tukorai*, mellette *Niczkiné* és leánya *Jávor* A pompásan játszottak. *Jules* szerepében *Káldor* is ügyesen mozgott, de néha túlzásba ment át. Ügyes és csinos kis szobalány volt *Nagy* Irénke és *Nagy* Laki A. *Miklósi* és *Heltai* pedig a szokott ügyességgel mutatták be magukat ez este is és a közönséget állandó derült hangulatban tartották. *Kovács* és *Szabó* is igyekeztek jól játszani, de nem nekik való szerepet kaptak.

Pénteken „Bob herceg” telt ház előtt sikerült előadás volt. *Reviczki* aranyos játékával sok tapsot kapott, *Berczik* érzéssel és szépen énekelte. Mezey nagy tetszést ért el *Pomponius* szerepében. *Miklósi*, *Heltai* és *Káldor* ügyesen játszottak.

Szombaton „Sherry” operettet játszták. Ismét felkérjük hölgyeinket, hogy a színházban szíveskedjenek letenni nagy kalapjukat — ha már otthon nem hagyhatják.

Hírek és vegyesek.

Uj magyar nemes. Közéletünk egyik igazán kiváló és köztisztelőben álló érdemes tagját érte királyi kitüntetés. Mint lapunk zártakor értesülünk, Ó Felsőge *Molnár* József ügyvédnek és földbirtokosnak, valamint törvényes utódainak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet díjtalanul adományozta. A ki ismeri társadalmunk e tiszta jellemű, minden jóért és nemesért s közhasznú intézményeinkért lelkesedő és páratlan munkásságú kimagasló alakját, jól tudja, hogy az utolsó három évtizedben vármegyénk és különösen városunk csaknem összes intézménye szoros kapcsolatban áll az ő nevével. Elmondhatjuk, hogy nálunk senki sem fáradozott annyit és oly szép eredménnyel a köztéren, mint *Molnár* József, kinek működése és közpályán való szereplése méltatására hasábotok kellene szentelnünk. A magyar nemességgel való kitüntetés igazán nemes, érdemes férfiaknak jutott ez esetben osztályrésztül, ki mint kiváló jogász, mint buzgó egyházi presbiter, főgimnáziumi igazg. választmányi-, állami iskolai gondnokság tagja, városi és vármegyei bizottsági tag, péntézetési jogtanácsos, stb. stb. és mint nemesszívű, fenkölt gondolkodású, áldozatkész magánember egyikélt arra, hogy városunk társadalmi életében vezérszerepet játszó. E város minden rendű és rangú lakóját — hisszük, hogy őszinte örömmel tölti el ez a jól megérdemelt kitüntetés, melyhez mi is igaz szívvvel gratulálunk a legőszintébb és legjobb kívánások kapasan! Ad multos annos!

Személyi hírek. Pelsőczy Hámos László főispán ma városunkba érkezik, hogy a holnapi napon tartandó közg. bizottsági ülésen elnököljön.

Ferenözy sirja. Az első magyar szobrász: *Ferenözy* István emlékének megörökítése céljából a már a „Tompai” szobor leleplezésénél megindított mozgalmat elevenítik fel a fővárosi előkelő szobrászvilágban. A fővárosból kaptunk bizalmas sorokat, hogy *Strobl*, a híres szobrásztanár állott a mozgalom élére s *Jánosdeákné*

urnó és a család hozzájárulása ez irányban már megnyerővén, még e hó 22-én (pogyszombaton) ohajtáná a család és *Holló* Barnabás szobrász jelenlétében *Ferenözy* hamvait exhumálni és a sírban talált értékes koporsót és szobrot Budapestre, a szépművészeti muzeum *Ferenözy* szobrába elszállítani. A nagynevű szobrász hamvait pedig akként vélnék eltemetni, hogy városunk a „Széchenyi”-kertben e célra egy díszsírhelyet jelölje ki, a mely fölé a budapesti szobrászmester iskolában készített remek szoborportozót emeltnék. A mozgalomhoz csak örömmel csatlakozhatunk annál is inkább, mert *Ferenözy* nemcsak mint első magyar szobrász tett nagy hírnévre szert, de tudjuk, hogy szabadságharcunkban ő volt az, kinek közbenjárására városunk megmentetett az orosz hadak felgyújtásától. Az exhumálással járó kiadásokat az állam fedezné, így a városnak alig kerülne valami költségbe. Melegen üdvözöljük a mozgalmat és annak megindítóit, közöttük *Markó* Miklós budapesti hírlapíró is, ki a lapokban ez ügygel már sokat foglalkozott és ezért a miniszter részéről elismerésben is részesítettett. Ezen nemes ügyet és a terv megvalósítását ajánljuk városunk illetékes köreinek figyelmébe.

A körjegyzők öröme. Ugy értesülünk, hogy a m. kir. belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a községi- és körjegyzők felemelt javadalmazására szükséges összeget a rimaszombati kir. adóhivatal részére már utalványozta is.

Jótekönyvezés előadása. Még egyszer felhívjuk tisztelt olvasóinknak és a szépet kedvelő, a jót paroló közönségünknek becses figyelmét arra a ritka mű élvezetre, melyet *Siegmeth* Károly m. á. v. főfelügyelőnek, a Kárpátgyógyászati k. k. osztálya ügyvivő alelnökének holnap, azaz f. hó 10-én délutáni 6 órakor az egyesült prot. főgimnázium tornasarnokában a gimn. ifjúsági kirándulási alap javára rendezendő előadása ígér. Az *Aggteleki barlangról*, a *Szilicei és Tornai fensíkokról* írt a turisztika e lelkes apostola tartalomában, tudományos ismeretekben igen gazdag; előadásban vonzó, szép leírás, melyet saját skioptikonjával 111 vetített gyönyörű képből mutat be. Belépti-díjak: ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér, deák- és gyermek jegy 30 fillér. Ez igen olcsó díjak; a közönségnek megvalósított idő, mely a színházba menetelben nem gátol senkit; a kényelmes, alkalmas hely és kivált az országjárta ismert jószívű emberbarátoknak, buzgó turista vezérnek egyénisége, állása, nemes intenciója: bizonyára vonzani fogja az áldozatra kész intelligens nagyközönséget. A gimnázium tanári kara külön meghívókat is bocsátott szét ezer példányban és pedig félreértések, tévedések kikerülése végett címzés nélkül. E körülmények méltánylására külön is felkéri a közönség szives figyelmét s ezuttal is tisztelettel meghívja az érdeklődőket.

Kinevezések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium *Szuha* Zsigmond nagyrozei telekkönyvvezetőt az ottani állami és felsőbb kereskedelmi iskola gondnoksági elnökévé nevezte ki. A kinevezettben derék, ügybuzgó férfit nyert az iskola. — Ugyancsak a vallásügyi minisztérium *Luz* Jánosné, *Rótkó* Józsefné és *Oberhauser* Árminné urnőket kinevezte a závadkai áll. kisdédővő intézet felügyelő bizottságába.

Lemondás. Dr. *Pósch* Dezső rozenyói városi tisztiorvos megrendült egészségi állapota miatt a városi tisztiorvosi állásról lemondott.

Athelyezés. *Kun* Bertalan losonczyi vasuti forgalmi főnök athelyeztetett Miskolcra az üzletvezetőséghez a forgalmi osztály — vezetőjévé. E napokban ünnepelesen elbucuztak a tisztviselők a forgalmi főnöktől Losoncra, hol tisztelettel bankettet rendeztek, melyen a gömöri vonalokról többen vettek részt.

Kitüntetés tanítók. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium *Lukos* Zsigmond susai áll. el. népiskolai tanítót az ifjúsági egyesület megalakításaért 100 korona, a magyar nyelv sikeres tanításaért pedig *Lechniczky* István nagyrozei állami és *Szalatin* Endre klenöczyi ág. ev. tanítókat 100—100 korona jutalomban részesítette.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök kinevezte anyakönyvvezető helyettesekké és a házasság kötésével megbízta a sidi anyakönyvi kerületbe *Vilkovics* Endre népi iskolai tanítót, a harkácsiba pedig *Zajacz* Károly gyógyszerészt.

Halálozás. A csak néhány év előtt nyugalomba vonult, s 40 éves működése után vármegyénkbeli elköltözött dr. *Kalchbrenner* Hugó, Gömörvármegye tb. főorvosa, Coburg hercegi uradalmi s volt helyi körorvos, a *Ferenözy* József-rend lovagja, kit a Garamon rendkívül szerettek, tisztelték és becsülték, f. hó 4-én Szepes Olasziban elhunyt. Halála széles körökben keit őszinte részvétet, mert a tisztos öreg ur nemcsak szívét, önfeláldozó és sikeres orvosi munkásságát sok hálás-pacziens kegyelettel fogja emlegetni. Emlékét vármegyénkben igen sokan megörzik, s különösen a Garam vidéke, hol nehez pályafutásából a derék orvos évtizedeket töltött el, — éjjel nappal a szenvedő emberiség érdekeit szolgálva.

A kerületi betegsegélyző pénztár mult vasárnap tartott közgyűlést *Rabély* Miklós elnökölte alatt. Az elnöki előterjesztések után *Szűcs* László ellenőrző az igazgatóság jelentését olvasta fel a mult év eseményeiről, a taglétszámról, forgalomról és jövedelméről, majd a felügyelőségnek a számvizsgálatra vonatkozó jelentését vették tudomásul, s végül az igazgatóság és felügyelőség tagjait választották meg. — A gyűlésen az iparhatóságot Dr. *Kovács* László polgármester képviselte.

A „Tompai-társaság felolvasó ülése. Külön ezikket, részletesebb méltatást érdemelne. Ugy a sulyát, jelentőségét tekintve, a melyet e régi házagot pótló szépirodalmi, tudományos és paedagogia társaság megalakulásának, üdvös működésének mindjárt az első évében méltán elnyert. Külön méltatás illetné kivált e harmadik családias jellegű estélyt: programjának szemet és fület, szívet és lelkét egyaránt gyönyörködtető minden pontjáért. Ezeknek értékes és tanulságos tartalmaért és művészi előadásáért. Helyszűke, csupán technikai akadályok az okai tehát, hogy csak így rövid hír alakjában szólhatunk e felolvasó ülésről, mely folyó hó 5-én délután 6-tól 8-ig folyt le az egy. prot. főgimnázium díszes tanácstermében óriási és előkelő hallgatóság és az összes tagok jelenlétében, akik a jekora termet zsutoltig

megtöltötték. Hat óra után néhány percet nyitotta meg az ülést lelkes éljenzés közben a „Tompai-társaság” hivatott elnöke *Veres* Samu dr. főgimnáziumi tanár néhány meleg üdvözlő szóval, mely után az ülés első pontja, egy szavaltat következett. *Veres* Samuné szül. *Mészáros* Jolán polg. leányisk. tanárnő adta elő *Nagy* Imrénék az „Ujdiók”-ben minap megjelent „A világlátott leány” című verses monológiát vagy jobban mondva szatirját. A kedves, értékes, de nehéz költemény csodálatos könnyűséggel lopódzott a hallgatók szívébe, lelkebe az előadónak bámulatosan ügyes alakítása, finom interpretációja folytán. Csak természetes, hogy hatása és jutalma zúgó tapsvihar lelkes éljenzés volt. Ennek csilapulatával sejtelmes zongorahangok, ábrándozó dallamok költötték le a közönség figyelmét. Egy ábrándos szép leányka: *Fülep* Margit játszotta ügyesen, nagy tetszéssel *Széky* Imrénék „Magyar népdalábránd”-ját. A nyomán felhangzott tetszésaj elültével *Kerekes* Dezső főgimn. tanár lépett az előadó asztal elé s az első tétített teremben „A villamosság fény- és színhatásairól” s ezek gyakorlati alkalmazásáról tartott kitűnő előadást. Ugy a bemutatott szebbnél szebb fény- és színtűnemények, majd a *Lénárd* felfedezte, de *Röntgen*ről elkeresztelt X sugár és a dróttalan táviró, a villamosság új elmélete, stb. és az ezeket kísérő rövid, velős, népszerű és mégis szak-szerű magyarázatok mindvégig lebilincseltek valósággal a csodálkozó, gyönyörködő közönséget. Nem is maradt adós érte a tudós előadónak. Zugott a taps, zengett az éljen, még hogyvót is sűrűn lehetett hallani! A közönség kívánatára programmon kívül szépen, gyakorlott jártassággal zongorázott még *Striczky* Árpádné néhány szép darabot. Ugy, hogy nyolcra járt az idő, midőn a közönség oszladozni kezdett. Színházba sietett. (?) Nem volt alaptalan tehát a jelen voltak egyértelmű óhaj-tása, hogy a „Tompai-társaság” a jövő télen gyakrabban nyújtson alkalmat mindnyájunknak így kedves, kellemes szórakozásra, lelki felrészülésre!

Halálozás. *Kovács* József volt füleki utóbb salgótarjáni ügyvéd, Coburg hercegi uradalmi ügyész, ki Gortva kisfaludi származású, s kit városunkhoz is rokoni kötelek fűztek, f. hó 6-án 56 éves korában, boldog házassága 21-ik évében Salgótarjánban elhunyt. — Nőgrádvármegyében az elhunyt széles körökben tiszteletnek és becsülésnek örvendett. Vármegyei tb. főügyész s megbízottági tag volt. Nagy részvét mellett temették el f. hó 7-én.

Vásár áthelyezés. A miskolczyi kereskedelemi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint a *Pelsőczy* községben f. évi április hó 9-re eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi április hó 10-én, a f. évi szeptember hó 16-ra eső országos vásár pedig ez évben szintén kivételesen f. évi szeptember hó 18-án tartassék meg. — Továbbá *Klenöcz* községben a f. évi április hó 24-re eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi április 25-én tartassék meg.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. B. Jolsva. Közleményét köszönettel vettük és közöljük. K. Z. Eperjes. Táróját vettük és megbírájuk. Csak előre! Ha beválik szives készséggel közölni fogjuk. K. M. Rozsnyó. Mi van a palocz leírásokkal. Bennünket kérdeztek?

Rózsafák

mind egészséges alanyra oltott legszebb fajok, **Klattaui** remontant **szegfűk**, nagy virágúak, különféle színekben; **árvácskák**, **nefelejsek**, **szélszorszések** vörös és rózsaszínben, továbbá angol **pelargoniumok**, szőnyegágyai, meleg és hidegházi növények, **csokrok** és **koszorúk** kaphatók: **VAMOSY SÁNDOR** kezelő műkertésznél Rimaszombatban, *Ferenözy*-utca.

Eladó házak.

Az **özv. Schmechner** Károlyné tulajdonát képező, a Deák *Ferenözy*-utczában lévő jelenlegi **posta-épület**, a *Széchy* utca 7. szám alatti **kőház**, továbbá a postaeépület háta mögötti lévő jelenleg **kovácsműhelynek** használt **kőház** és végül a *Tompai*-utca 35. szám alatti **kőház** az ezen épületekhez tartozó összes melléképületekkel együtt szabad kézből azonnal eladó. Értekezhetni a tulajdonos megbízottjával: **dr. Ráróssy Gyula** ügyvéddel.

Bérbeadó és eladó.

A rimaszombati határban a **felső-tarnócsin** 45, esetleg 83 hold szántóföld és rét, **gaspataknál** 11 hold szántó, **felsőréten** 2 hold kaszáló, **Kispást-téren** kőcsür, ól és kert **1905. október hó** 1-én bérbeadó. — **András-szögben** 674 □-öl **gyümölcsös eladó**. Értekezhetni: **Soós Gyula** kereskedővel, Rimaszombatban. 2-2

Hirdetmény.

634. sz. — A tornallyai kir. bíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Rosenberg** Márton bej. czég és **érdektársa** végrehajthatóknak **Orbán** János végrehajtható szentendrei 456 kor. és 273 kor. tőkekövetelések és jár. iránti végrehajtási ügyében a baraccai 33 sz. tjkvben foglalt A. I. 1-10 sorszámú beltelek, szántó, rét és erdőből álló ingatlanok B. 7. a. Orbán János nevén álló részére az árverést 1712 koronában ezennel megállapított árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905. évi **junius hó 6. napján** délelőtt 9 órakor Baracza községi bíróságánál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becs. árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság. Tornallyán, 1905. márczius 10. napján. **Münster**, kir. járásbíró.

Kiadó bolthelyiség, eladó ház.

A „Tompá”-tér és Andrássy utca sarkán levő emeletes sarok házban egy szép három szobás lakás meliék helyiségekkel és egy szép bolthelyiség május 1-től, ugyanott a mostani Derekas-féle bolthelyiség pedig 1905. november elsejétől bére vehető; — a Kossuth-utca 41. számú ház, szépen rendezett udvar és kerttel szabad kézből eladó. Ertekezni lehet: **Andrási László** fényképésszel.

8—*

Haszonbérlet.

Nógrádmegyében a salgótarjáni vasutállomástól egy órányira, a litkei vasutállomástól 3/4 órányira fekvő szántó, rét és legelőből álló 617 hold kiterjedésű birtok, lak- és gazdasági épületekkel kedvező feltételek mellett akár azonnal is több évre haszonbérbe adó. A birtok igen alkalmas tejgazdaságra és juhtenyésztésre. Közlekedési felvilágosítással szolgál.

Déty Imre ügyvéd

3—3 Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

Hirdetmény.

134. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1905. évi 693. számú végzése következtében **Nagy József** ügyvéd által képviselt **Lefkovich H. czég** javára **Kosuth József** ellen 3702 kor. 32 fillér s jár. erejéig 1905. február hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 5990 koronára becsült követendő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, lovak, sertések, malom berendezés (henger székek) szekerek, kocsik és triór nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 1905. évi V. 53/3. számú végzése folytán 3702 kor. 32 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi november 22. napjától járó 5%-os kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 209 korona 75 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Csizben, a helyszínen leendő megtartására 1905. évi április hó 26-ik napjának délelőtti 10 órája határnapul kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előlveendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1905. évi márczius 24.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Bérbeadó

a **Kosuth-utczában** egy emeleti lakás 5 szoba s hozzá tartozó meliék helyiségek 350 frtért; ugyszintén a **vasut mentén** első osztályú 40,000 □-ól kiterjedésű **szántóföld és rét**.

Bővebb értesítés nyerhető a tulajdonosok megbízottja: **Süteő István** ügyvédnél.

3—3

Hirdetmény.

A nagyrőcei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Gigacz András** sumjáczi lakos végrehajtónak **Gigacz Mihály** sumjáczi lakos végrehajtást szenvedő elleni 43 kor. 60 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbíró) területén levő Sumjacz község határában fekvő, a **Gigacz Mihály**nak a sumjáczi 9. sz. tjkben I. 1. 4—8. 19—25. sorsz. a. felvett s A. 4. sorsz. a. nevére jegyzett ingatlan illetőségére 634 koronában és a sumjáczi 790. sz. tjkben + 1. sor 1913 hrsz. felvett s B. 4. sorsz. alatt nevére jegyzett 1/36 rész illetőségére az árverést 658 korona ezennel megállapított kielégítési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi június hó 6-ik** napján délelőtti 10 órakor Sumjacz községében a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési árban alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 62 korona 40 fill.-t és 2 korona 40 fillért — készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 170. §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrőcén, 1905. évi márczius hó 23-án. A nagyrőcei kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Gazda, kir. aljárásbíró.

Bérbeadó.

Nyustya község területén a legforgalmasabb helyen egy terjedelmes épület, mely tágas bolthelyiséget, vendéglői szobákat, kényelmes lakásokat, pék-kemenczét, jégvermet tartalmaz. **1905. évi május hó 15-től** bérbeadó. — Bővebb felvilágosítást a **nyustyai takarékpénztár** részvénytársaság ad.

2—3

A Csizi Jód-Bróm-Forrás Fürdő-részvénytársaság rendes évi közgyűlését

folyó 1905-ik évi május hó 1-ső napján délelőtti 9 órakor tartja meg Csizben, a társulat tulajdonát tevő igazgatósági épület nagytermében.

A gyűlés tárgyai lesznek:

1. Igazgatósági jelentés. — 2. Felügyelő-bizottsági jelentés. — 3. A mérleg megállapítása.
  4. Az igazgatóságból és felügyelő bizottságból kilépett tagok helyeinek betöltése. — 5. Indítványok.
- A mult évi mérleg alább közölve van. — A megjelölt helyen és időben tartandó rendes évi közgyűlésre az ismert részvényeseket van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Rimaszombat, 1905. április hó 7-én.

Az igazgatóság.

Tartozik.

Veszteség, nyereség-számla 1904. évben.

Követel.

Veszteség:	korona		Nyereség:	korona	
	fillér	fillér		fillér	fillér
Iroda költség számlán	666	02	Jódos szállítási számlán	10941	91
Kölcsön kamatok	2813	90	Fürdő-üzlet számláján	7621	76
Igazgatási költség	8001	66	Gyógyhely illeték- és zenedijkából	5805	22
A leltár szerinti felszerelési állapot karbantartására fordított költségek	2300	82	Bérszobák számláján	1138	82
Zármérlegnek tiszta nyereségei	12705	81	Vendéglő számláján	908	16
Összesen:	26488	21	Izzasztó pokróczok számláján	72	34
			Összesen:	26488	21

Tartozik.

Zármérleg.

Követel.

Vagyoni:	korona		Teher:	korona	
	fillér	fillér		fillér	fillér
Pénzkészlet	7989	58	Alaptőke	548534	64
Gyógyforrások értéke	426659	68	Rimaszombati takarékpénztárnak követelése	59374	33
Telkek	25585	38	Molnár József követelése	264	—
Épületek	83543	57	Veszteség, nyereség-számlától átvett tiszta nyereség	12705	81
Üvegház	813	52			
Felszerelések	48551	64			
Leltár	26969	25			
Horváth-telken	766	16			
Összesen:	620878	78	Összesen:	620878	78

Csiz, 1905. márczius 15-én.

Glós Arthur s. k., vezérigazgató.

Hirdetés.

Rimaszombatan a **Jánosi-utca 38. sz. alatt** — a vásártérhez közel fekvő házban — az emeleti lakás **bérbeadó**, de maga az egész ház, beltelek, tágas udvar és a Rima folyóig terjedő **gyümölcsös és veteményes rendezett kert** szabad kézből **örök áron is eladó**.

Szerényi János.

REIF EMIL

fényképész

Rimaszombat, Jánosi-utca 15. sz.

(A régi gimnáziummal szemben.)

Alólírott tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke művészettel bíró n. é. közönségének tudomására, hogy

fényképészeti műtermemet

folyó évi április hó 3-ától a **Jánosi-utca 15-ik szám alatti házba** — a régi gimnázium épületével szemben — helyeztem el.

Az itt feltalálható **kényelem, jobb világosság és elsőrendű gépek beszerzése** azon kellemes helyzetbe segítettek, hogy a legkényesebb igényeknek is képes leszek megfelelni.

Számos látogatásért esdve vagyok

Rimaszombat, 1905. április 1.

Kiváló tisztelettel

REIF EMIL,

fényképész.

2—*

Hirdetmény.

A nagyrőcei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Gál Sámuel** nagyrőcei lakos és az ehhez csatlakozó **Profant Pál** és **Profant Márton** nagyrőcei lakos végrehajtónak **Kibinszky József és társai** végrehajtást szenvedők elleni 118 korona 60 fillér és 500 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbíró) területén levő Vizes-rét határában fekvő, a k. k. Kiszelyi Anna és a Kibinszky József tulajdonát képező s a vizesréti 281. számú tjkben foglalt 1 sor, 28 hrsz., 16 népsorszámu ház, udvar, gazdasági épületek, illetve a belsőségen s eddig telekkönyvileg fel nem tüntetett 2 házra 700 korona becsárának hozzászámításával az árverést 1020 koronában ezennel megállapított kielégítési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi május hó 4-ik** napján délelőtti 10 órakor Vizesrét községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési árban alól is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 102 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 170. §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrőcén, 1905. évi április hó 1-ső napján. — A nagyrőcei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Gazda, kir. aljárásbíró.

Kiadó vagy eladó ház.

Rimaszombatan a **Jánosi-utca 2 szám alatt** — a legnagyobb forgalmu helyen — egy 38 éves kitünő menetelő üzlethelyiség lakással együtt **1905. évi augusztus** vagy **november hó 1-től** bérebe kiadó, esetleg örök áron is eladó.

Ertesítés nyerhető **Róth Lajosnál** Rimaszombatan vagy **Konyha Géza** tulajdonosnál Ujpesten, Baross utca 50. sz. alatt.

4—*

Csödtömeg eladás.

Birnbaum Nathan iolsvai kereskedő csödtömegéhez tartozó 7737 korona 67 fillér becsértékű áruaktár s bolti felszerelés zárt ajánlat, esetleg szóbeli árverés utján, a rimaszombati m. kir. törvényszék pertárában **1905. április 17-én** délután 2 órakor eladatik. Zárt ajánlat 1000 korona bánatpénzzel alulírt csödtömeg gondnoknál 1905. április 16-ig Jolsván, 1905. április 17. napjának déli 12 órájáig pedig Rimaszombatan nyújtandó be. Vevő tartozik a vételárat s illetéket azonnal lefizetni s bolti helyiséget 8 nap alatt kiüríteni, ez utóbbit azonban az 1/4 évi házbér megtérítése mellett 1905. június végéig megtarthatja.

Jolsván, 1905. április 5-én.

Csödtömeg eladásának megbízásából

Czibur Imre, csödtömeg gondnok.

Bérbeadó.

Külön lépcsőházzal bíró udvari lakás, mely áll két szoba és meliék helyiségekből; továbbá egy istálló és kocsiszin külön-külön is kiadó. Ertekezhetni Rimaszombatan: **Geduly Géza** gyógyszerésznél, Erzsébet-tér.

2—3

Hirdetmény.

92 sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbíró 1904. évi Sp 442/4 számú végzése következtében **Dr. Weinberger Rezső** ügyvéd által képviselt **Róth Dávid** czég javára **Dr. Molnár Ferencz és neje** ellen 158 kor. 20 f. s jár. erejéig 1905. évi február 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1342 koronára becsült követendő ingóságok, u. m.: szobabeli butorok, képek, függönyök, szőnyegek, kocsik és malaczkok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 1905. évi V. 44/2. számú végzése folytán 158 k. 20 f. tőkekövetelés, ennek 1903. évi június hó 20-ik napjától járó 5% os kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 37 k. 28 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszécsben, a helyszínen leendő megtartására **1905. évi április hó 13-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előlveendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1905. évi márczius hó 24.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.